

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . . 500 Lei Parohiile cl. II. și particulari . . 400 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <hr/> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>DUPĂ TARIFUL STABILIT DE CONSILIUL EPARHIAL.</p> <p style="text-align: center;">◀◻▶</p>
--	--	--

Doi ani de muncă.

Cu ziua de 6 Septembrie a acestui an s'au împlinit doi ani pe muncă neîntreruptă pe ogorul Patriei de către cei ce au luat în mâinile lor destinele acestui neam.

Deși ziua de 6 Septembrie din acest an a fost o zi de calmă reculegere, a tuturor sufletelor cetățenilor acestei țări, totuși ea a fost un mic popas în ritmul vieții sbuciumate și încordate de astăzi.

Ziua de 6 Septembrie ne-a adus aminte de trista icoană a țării de acum doi ani și ne-a umplut sufletele de respect și evlavie pentru munca și stăruințele spre mai bine duse de cei ce se află în fruntea noastră. Ziua de 6 Septembrie ne-a adus aminte de prăbușirea granițelor țării, de valurile nesfârșite de Români, alungați din căminurile lor, de pericolul mare ce ne pândea la frontierele țării, — de cea mai sfâșietoare și tragică trăire a noastră pe aceste meleaguri.

Aveam nespusă jale în sufletele noastre, aveam simțământul prăbușirii, armata noastră vitează își pierduse încrederea în ea însăși prin faptul că a trebuit de două ori să se retragă de pe pământul țării dragi, fără să-l apere de cotropitori.

Noi ceilalți ne simțeam duși de valul cutropirii, pe un drum fără țintă și fără nădejdi. De nici unde nu mai întrezăream vreo rază de speranță. Plăteam scump păcatele trecutului. Dar ploaia nenorocirilor nu s'a oprit aci. Am fost încercați, cu ranele încă proaspete pe trupul țării și de cel mai grozav cutremur, rămânând atâtea familii fără adăpost, alții îngropați sub dărâmături, în pragul unei ierni grozave ce ne aștepta. Peste puțină vreme, sfâșieri lăuntrice

erau gata să ne arunce în prăpastia pierzării, dacă Pronia divină nu ne-ar fi ferit să gustăm și acest pahar greu de încercare până la fund. Au venit apoi peste noi inundații mari și apoi seceta ce ne amenință cu foamea.

Dar după toate aceste necazuri, venite avalanșă după avalanșă asupra noastră, cu toții ne-am adus aminte la această pioasă aniversare, că atunci când suferința noastră era mai mare, atunci a prisosit și harul lui Dumnezeu, îndurându-se de noi, încât în al doilea an al pătimirii noastre, ne-a ajutat ca să putem ridica din nou frunțile și să putem nădăjdui într'un viitor demn de trecutul acestui neam, demn de gloria strămoșilor noștri.

În acest scurt răstimp de guvernare a Mareșalului Ion Antonescu, „*Monarhiei i s'a redat din nou prestigiu și sensul ei istoric, fiindcă monarhia este și trebuie să fie pentru neamul nostru temelie unității noastre naționale și simbolul continuității noastre istorice*“.

Monarhia este reaşezată în misiunea ei istorică, fiind simbolul unității noastre naționale, simbolul afirmării noastre pe continentul european, cumpăna dreptății istorice și instrumentul veșniciei și perpetuării noastre între granițele noastre firești. Neamul nostru își pune toată nădejdea în misiunea mare a monarhiei și stă strâns unit în jurul Tronului, ca astfel să poată rezista neclintit, atacurilor și izbirilor din afară.

Dreptatea nu poate fi călcată nici odată în picioare, de aceea vitejii noștri ostași, umăr la umăr cu marii noștri aliați, au început reclădirea mândrei noastre Patrii pentru a-i reda importanța ei de altădată.

Abia după un an, candelile izbăvitoare s'au aprins în căminurile distruse ale fraților noștri de peste Prut, iar la icoanele sfinte și la pâl

păitul slab al luminei, s'au adunat din ungherele ascunse, odraslele răvășite și și-au împreunat mâinile pentru rugăciune, aducând mărire și slavă lui Dumnezeu, căci după un an de amarnice suferințe și-a revărsat Tatăl ceresc harul Său din nou, din prisosință asupra noastră.

Multiplele înfăptuiri s'au desfășurat și pe plan economic. Astfel a fost reșezat neamul românesc într'o ordine sănătoasă, înlăturându-se rolul covârșitor al străinilor din viața economică. S'a înființat centrul național de românizare. Armata, după cum am amintit, și-a recăpătat încrederea în ea însăși și pornind pe urmele de glorie ale înaintașilor, a cules victorie după victorie, admirată fiind de armatele marelui Reich și ale aliaților, alături de cari luptă până la victoria finală pentru a așeza o nouă orânduire în Europa.

Armata a fost sprijinită cu toate mijloacele de care a dispus Statul, ca să-și poată îndeplini misiunea ei istorică. S'a făcut apoi ordine în finanțele țării, ducându-se o operă asiduă de redresare financiară a Statului și de adaptare a ei la nevoile războiului. Și deși această perioadă de doi ani reprezintă una din cele mai grele epoci prin care a trecut țara noastră, guvernul a făcut toate stortările pentru a sprijini economia națională prin diferite credite, în condiții foarte avantajoase pentru a organiza producția și a furniza materii prime.

A fost sprijinită agricultura, s'au comandat mii de tractoare, pluguri, prășitoare și alte diferite unelte agricole, necesare lucrării raționale a pământului pentru a scoate maximum de randament al producției.

S'a dat o deosebită importanță lucrărilor publice și construirii de noi căi de comunicație, executându-se mari și importante lucrări. Sănătatea publică a fost o preocupare de căpetenie, a guvernatorilor noștri, organizându-se în acest mic interval de timp și luând ființă pe întreg întinsul țării, noi și moderne spitale, farmacii, dispensare, înzestrate fiind cu toate cele necesare pentru opera de asistență socială.

S'a sprijinit și apreciat munca; justiția a fost restaurată în drepturile ei de prestigiu și demnitate.

A luat ființă Consiliul de patronaj al operelor sociale, sub înaltul patronaj al M. S. Reginei Elena și prin credincioasa și neobosită strădanie a Doamnei Maria Mareșal Antonescu, desfășurând până în prezent o activitate intensă și neîntrecută.

A fost reorganizat învățământul, a fost aju-

tat clerul, bisericile și mănăstirile, s'au dat burse tinerilor săraci, ca să poată studia.

Administrația și reorganizarea Statului s'a așezat pe noi baze sănătoase, care a îngăduit ca, în plin războiu, să asigure o bună funcționare a aparatului administrativ al Statului.

Deci glasul pământului, udat cu lacrimile de suferințe amarnice, îngrășat cu sângele eroilor noștri, ne strigă din toate colțurile acestei țări, din vârfuri de munți și din funduri de văi, că ziua de 6 Septembrie trebuie să fie pentru neamul nostru sărbătoarea învierii noastre naționale, întruchiparea aspirațiilor noastre sfinte, aducerea aminte de binecuvântarea Cerului, care s'a revărsat din belșug peste opera osârdiilor noastre.

Cu 6 Septembrie 1940, s'a început un nou episod de istorie românească, de pace românească, de afirmare românească, apărată cu virtute românească. Numai întărind și consolidând noi unitatea noastră sufletească, în această formidabilă încheștare a atâtor tendințe rivale și amenințări grozave, cari produc îngrijorătoare depresiuni în sufletele noastre, noi vom putea dedica sufletele noastre întregi idealului sfânt de a-i asigura Statului în care trăim, condiții prielnice unei vieți politice, culturale și religioase, unitare și demne de trecutul nostru.

Numai astfel străinătatea, ascultând bătaia inimii unui popor, se va convinge și de astă dată, că stăm aici neclintiți și nesdruncinați.

Cerul a fost cu noi și după doi ani ne-am regăsit în bisericile strămoșești, plecați în fața iconostaselor la rugăciune, așa cum făceau odinioară strămoșii noștri, oridecâte ori erau greu încercați în viață.

Ziua de 6 Septembrie a acestui an, a fost și o zi de pioasă aducere aminte de toți cei căzuți și cari au rămas pe câmpul de onoare, să străjuiască la granițele țării, de cei ce au murit înainte de a vedea înfăptuită România cea nouă. Dar în acest ceas al pomenirii lor, le-am simțit mai aproape ca oricând duhul lor, ne-am întărit inimile, ne-am întărit credința în nebiruita dreptate a noastre și în biruința finală a luptei pe care o ducem!

Armata își taie drum nou prin vaduri și munți, iar neamul nostru trăește din nou clipe de glorie, se afirmă, crede și așteaptă mult dela viitorul apropiat.

Presb. Petru Toma
Secretar eparhial.

Adevărul unei tragedii.

Scriind acest articol, încerc să înlătur rușinea unor afirmațiuni rostite, ba în timpul din urmă chiar și scrise, că o cauză a comunismului din Rusia ar fi fost și clerul de acolo, precum și falșitatea susținerilor că în țara stelei cu cinci colțuri libertatea culturală ar fi garantată prin constituție și ucazuri speciale.

Încerc să fac aceasta nu cu pretenția de a lumina o pată neagră din istoria omenirii, experiența umanitarismului extrem și lupta contra Divinității, având ca auxiliare tehnica, arta, puterea economică și cultura unei lumi de două sute milioane suflete, ci cu mirarea care m'a cuprins la cetirea și auzirea acestor afirmațiuni emise în mod savant în vremea războiului pentru Cruce — așa cum noi îl știm — al cărui sfârșit va aduce pe canavaua discuțiilor pe lângă problemele economice, politice, sociale și pe cea a credinței creștine.

Pentru a arăta netemeinicia susținerilor amintite, este suficient materialul documentar adunat în această latură din Rusia țarilor citori de așezăminte sfinte, spre a lămuri pe deplin binefacerile unui regim și a privi în altă lumină — cea adevărată — partea de vină în această tragedie a clerului rusesc.

Ne este ușor nouă celor ce cunoaștem starea de fapt a grozăviilor îndurate de reprezentanții hainei cernite de acolo, să ne dedăm la afirmațiuni ce par drepte din punctul de vedere al logicei sănătoase, dar atât de departe de realitatea colțuroasă a evenimentelor ce s'au petrecut și în fața cărora o lume întregă de creștini a stat nepăsătoare sau, în cazul cel mai fericit, i-a consolat — pe cei ce sufereau — prin scrisori și anemice proteste.

Chinurile la cari au fost supuși cei ce credeau în Dumnezeu, lipsurile și ororile întrec — se pare — în intensitate pe cele ale timpurilor primare, când creștinismul prindea teren într'o lume ce nu cunoștea legea dumnezeiască și șterg prin sublimitatea suferinței greșelile, dacă au fost, a celor ce au contribuit în mare măsură la culturalizarea moșicimei rusești și învinuiți prea mult astăzi de servirea tendințelor imperialismului țarist, atitudine calificată ca promotoare a stării începute în 1918.

Este o greșală perzistența unora în această părere și nu este locul ca în cadrul unui articol de revistă bisericească să ne oprim asupra lungului pomelnic al acelor ce au pregătit în mod metodic dezastrul unei țări, începând

prin indiferentism, anticlericalism, naturalism și sensualism.

Toate aceste „isme“ au venit din apus și sunt perfect luminoase în această chestiune numele corifeilor și apostolilor necredinței ca: Nietzsche, blasfematorul fără păreche al Divinității, autorul lucrărilor anticreștine „Der Antichrist“, „Ecce Homo“ și „Der Wille zur Macht“, Voltaire, Diderot, autorul „Enciclopediei“, Feuerbach, Büchner, nume ce justifică exuberanța impietății precum și originea principalilor vinovați.

Congresele ateilor ținute în Moscova sub patronajul guvernului țării și prezidiul perciunatului Gubelmann, indică toate măsurile de exterminare luate de comitet — în țara libertății culturale? — pentru ofensiva totală, organizând pentru aceasta și o armată specială de „bejboznici“, care în 1936 număra fantasticul număr de zece milioane înscriși. Sigur este însă, că nu toate aceste numere — la ei omul nu e om, e număr, ca o concretizare a teoriei „filosofului“ care reducea totul la număr — au avut convingerea cerută de ei, dovadă e constatarea evreului Iaroslavschi-Gubelmann, generalissimul acestei oștiri, că mulți dintre bejboznici, reînțorși dela manifestațiile în cari proferau insulte față de Dumnezeu, distrugeau biserici și icoane, făcând pentru mare parte din norod deliciul zilei, se închinau la icoanele ce le aveau în ungherele locuinței lor, de bună seamă adăugăm noi, făcând mai multe mătăni și implorând mila cerului pentru chinul lor suflet.

Din școli cu caracter superior, porneau în toate părțile lumi* — nu Rusiei — elemente pregătite din punctul de vedere al propagandei, doctrinei și pedagogiei comuniste, injectând virusul acestei boale, care a și dat rod destul de îmbucurător pentru ei în mai multe țări, având ca rezultat revoluții și războaie civile.

Dacă după două decenii de prigoană satanică s'au mai putut menține preoți cu adevărat duh, icoane, obiecte de ritual ascunse în tainițele pământului și oameni cari mai pot răspunde în cor la dumnezeiasca liturghie, se datorește tot acelei părți din om care ne este dată de Dumnezeu din Dumnezeire, căreia noi îi spunem suflet și care neliniștit este, cum spunea un fericit al timpurilor apuse, până când se întoarce la Făcătorul-a-toate.

Numărul celor uciși, preoți și credincioși, ce întrec cu mult pe acela al nevinovaților

* La aceste școli erau studenți din 49 țări. Vezi „Chronique religieuse Actualités“ în Irénikon XVI, (Mars—Avril 1939) p. 149.

uciși de Irod cândva, spre a-și potoli sadismul și a-și perpetua orgolioasa-i vanitate, contribuie acum în mare măsură la distrugerea unei racile a cărei cauze nu sunt provocate nici pe departe de slujitorii altarelor din fosta Rusie.

Comunismul este expresia concretă a bicisniciei secolului al XIX-lea, experimentată în Rusia misticismului slav, nu din dorința maseilor ci din calculatul oportunism al unei clase de guvernanți interesați, streini de interesele și sufletul neamului.

Petru P. Boieriu

Târnosirea Bisericii din Călan-Hunedoara.

Duminecă, 13 Septembrie în cadrul unor solemnități deosebit de fastuoase I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului însoțit de S. S. S. Episcopul Veniamin al Caransebeșului a târnosit Biserica nouă din Călan, o ctitorie a Uzinelor Metalurgice Unite Titan-Nădrag-Călan.

Incepută cu ani înainte, încă de pe timpul când P. S. Veniamin era consilier arhiepiscopesc, această capo' d' operă a ajuns să se desăvârșească acum consacându-se printr'o impunătoare liturgië arhierască la care au cooperat în sobor 25 preoți din Arhiepiscopie, P. On. Prot. Romulus Gh. Ancușa, Protodiaconul T. Roșca și Preotul Ioan Racoveanu ca reprezentant al Bisericii surori din Ferdinand — din eparhia noastră.

Pe un timp plăcut de toamnă incipientă s'a oficiat sfințirea, sf. liturgië precum și temeliuirea Casei Parohiale, slujbă săvârșită de P. S. S. Veniamin.

La locul potrivit I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a desvoltat citatul biblic: „rămâneți întru dragostea mea...“ Cuvântul înaripat al I. P. S. Sale a fost ascultat de mulțimea ce nu mai încăpea în biserică ca și întreagă slujba de altfel prin intermediul megafoanelor, cari au făcut să vibreze până departe vrerea și credința noastră din străbuni.

După slujbă s'a desfășurat tradiționala recepție în saloanele Uzinei puse la dispoziția

chiriarhilor de către Dl. Eugen Pucerea directorul Uzinelor.

La orele 14 Dl. Ing. Constantin Orghidan președintele Societății Titan-Nădrag-Călan în calitate de ctitor al noului lăcaș, a oferit oaspeților o masă în sala de spectacole a Uzinei, pe lângă clerul participant și înalții demnitari ai Uzinelor s'a adunat tot ce județul are mai select.

Cu acest prilej I. P. S. Mitropolitul Nicolae a toastat pentru M. S. Regele Mihai, pentru Mareșalul Ion Antonescu și Armată; P. S. S. episcopul Veniamin pentru preoțimea ardeleană, Dl. Ing. C. Orghidan pentru I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae și protopopul N. Duma pentru P. S. Episcopul Veniamin; și alții.

După masă s'au făcut vizitații canonice în comunele din jur.

I. R. Nera

RECENZII.

Dr. Nicolae Popovici, Episcopul Oradiei: Lespezi de altar, în slujba Bisericii și a Neamului la granița de Vest a Țării, 172 p., Beiuș 1942.

P. S. S. Episcopul Nicolae, cărturarul și neobositul misionar al Ortodoxismului ardelean, dă Bisericii noastre, sub titlul de mai sus, rodul unei munci de 6 ani adusă în ogorul Domnului și pe altarul sfânt al Patriei.

Cartea P. S. Sale, împărțită în 4 mari capitole, ne înfățișează toată strădania depusă la granița de Vest a României, pentru propășirea Neamului și slava Ortodoxiei noastre.

I *Chemarea la apostolat* (p. 1—21), cuprinde cuvântările rostite de P. S. Sa cu ocazia: alegerii întru episcop de Oradea — 28 Aprilie 1936; a hirotonirii întru arhieru — Sibiu, 1 Iunie 1936; a investiturii — București, 2 Iunie 1936; a înscăunării ca episcop — Oradea, 28 Iunie 1936 și a recepției făcută în ziua înscăunării — Oradea, 28 Iunie 1936.

În aceste 5 cuvântări P. S. Episcop Nicolae ne înfățișează misiunea apostolatului său între credincioșii bihoreni, dorind să fie „propovăduitorul entuziast al unui creștinism viu, al unui creștinism dinamic, al unui creștinism care să dospească toată frământătura sufletului românesc din acele părți, al unui creștinism creator de cea mai înaltă formă a culturii“ (p. 4).

Deși greutățile apostolatului sunt mari și multe în acest colț de țară (p. 5), totuși chemarea lui este de a crea „dinamismul evanghelic“, care „duce la întronarea lui Hristos în viața publică și privată a fiilor neamului și implicit la creierea condițiilor optime pentru rodirea continuă a sufletului neamului“ (p. 11).

Tineretului, P. S. Sa dorește să-i dea „toată armătura morală“ (p. 18), iar poporului „mângăerile întăritoare ale Evangheliei Mântuitorului Hristos“ (p. 19).

Îl *Lespezi de altar* (p. 23—76) cuprinde 5 cuvântări rostite de P. S. Sa la deschiderea Adunărilor eparhiale la Oradea-Beiuș din anii 1937—1941 și alte 4 cuvântări rostite: la instalarea P. S. S. Episcopului Vasile Stan al Maramureșului; la deschiderea primei Adunări eparhiale a Timișoarei; la moartea Protopopului Colonel Ioan Papp, 19 Iunie 1941; și la preluarea Școlii Normale din Beiuș.

Ajuns episcop de Oradea, P. S. Sa se îngrijește de Biserică, Neam și instituțiile lor culturale și religioase, neprecupețind nici un ban pentru ridicarea altarelor și a școlilor, focarele de cultură ale românismului. „Ridicarea unui nou Sion ortodox (catedrala din Oradea) este o poruncă mare și necruțătoare a clipei de față“ (p. 26). La 11 Nov. 1940 câștigă, pe seama Episcopiei, Școala Normală din Beiuș (p. 49).

Se îndreaptă spre slujitorul altarului arătând că „o societate stă sau cade deodată cu starea sau căderea preoțimii sale“ (p. 27). Rolul preoției, mai ales astăzi, este de a fi „cu adevărat, în numele lui Dumnezeu și al Bisericii lui Hristos, părinții poporului nostru — părinți buni, părinți jertfelnici, părinți a căror iubire niciodată să nu cadă“ (p. 40).

Dorește înălțarea Bisericii „că nu există nici o manifestare mai de seamă de ordin duhovnicesc în viața neamului, care să nu-și aibă începuturile ei în sânul Bisericii, arătându-i rolul în mijlocul neamului, cât și în izbăvirea neamului ce se va face tot prin Biserică.

Chemată să organizeze nou înființata Episcopie a Timișoarei, P. S. Sa nu dorește decât ca această cetate sfântă să devie: „o catedrală apostolică“, „o catedrală națională“, „o catedrală a culturii“, „o cetate spirituală“, „o făclie nestinsă“ care să lumineze neamul (p. 67).

La moartea Protopopului-Colonel Ioan Papp, vajnicul luptător român din Bihor, P. S. Sa, caracterizându-i personalitatea, spunea că s'a „manifestat, printr'o prodigioasă activitate bisericească și pastorală, națională și po-

litică, școlară și culturală, economică și financiară“ (p. 73).

III *Propovăduind Evanghelia* (p. 77—156), cuprinde 12 pastorale, dintre care 6 trimise clerului și poporului la praznicul Nașterii Domnului a. 1936—1941, 5 la praznicul Învierii Domnului a. 1937—1941, iar una în Oct. 1941, după misionada Episcopatului ardelean și bănățean în Basarabia și Transnistria.

În toate aceste pastorale, P. S. Nicolae este condus de gândul explicării acestor două mari praznice ale Ortodoxiei, începutul și desăvârșirea mântuirii pentru om. Praznicul Nașterii Domnului „Pricină de bucurie mare este, și trebuie să fie nouă, Nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, căci El ne-a mântuit prin venirea Lui din legăturile celei mai cumplite robii... ale robiei păcatului“ (p. 90). Praznicul Învierii Domnului dă oamenilor „mai multă lumină și învățătură, mai multă întărire și ajutor, mai multă încredere în lupta vieții“ (p. 122).

P. S. Sa îndeamnă peste tot pe credincioșii săi să iubească Biserica și să se iubească între ei. Prin Biserică ajung mântuirea, Biserica fiind și izbăvitoarea de totdeauna a Neamului nostru.

IV *Atitudini* (p. 157—172), cuprinde 3 cuvântări și rândurile scrise cu ocazia împlinirii a 20 ani de arhipăstorire ai I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

La desvelirea statuii lui Vasile Lucaciu din Satu-mare, P. S. Nicolae afirmă în termeni tari unitatea poporului român în hotarele lui naturale, mergând pe urmele testamentului lui Lucaciu (dela 1911 — Londra): „Deși politicește suntem împărțiți în mai multe state, esența noastră etnică, filologică, culturală este aceeași“ (p. 162).

În fața învățătorilor, P. S. Sa mărturisește nașterea la noi a Școlii din Biserică, care i-a predat „zestrea scumpă a pedagogiei creștine“ (p. 164) pentru a crea „Bisericii și Neamului, puternice caractere religioase-morale și românești“ (p. 166).

În „Școala Ortodoxiei ardeleni“, P. S. Sa ne înfățișează strădania I. P. S. Mitropolit Nicolae de a pregăti „tineri cu suflete dinamice și misionare“ pentru a însufleți sau crea instituții și a produce „mișcări religioase de adâncime și de mari proporții“ (p. 169). Cu ajutorul lor s'a tipărit la Sibiu „Seria Teologică“, „Seria Didactică“ și „Problemele vremii“, încât Sibiul „a devenit unul din centrele teologice de primul rang din țară“ (p. 172).

În cele 172 pagini scrise de P. S. Nicolae trăește și pulsează toată forța românismului din Vestul Țării. Sunt un ciclu de cuvântări cari fac dovada unei continue lupte pe care P. S. Sa a dus-o pentru ridicarea religios-morală și menținerea mereu trează a ideii naționale la poporul din Vestul Țării. P. S. Nicolae s'a străduit în cei 6 ani de arhipăstorie de a ridica și spiritul, dar și situația materială necesară unei bune dezvoltări religio-culturale.

Cartea P. S. Nicolae, apărută în condițiuni tehnice excepționale, cu multe clișee, ce sunt o bună mărturie a străduințelor sale, este tezaurul unei activități rodnice a apostolatului Ortodoxiei ardeleni.

Prof. M. Chialda

Dr. NICOLAE NEAGA: ECLESIASTUL SIBIU, 1942.

P. C. Părinte prof. Dr. Nicolae Neaga, cunosător adânc al Vechiului Testament. De astădată, Sf. Sa ne dă scurte note explicative din *Eclesiastul*, una din cele mai remarcabile scrieri didactice ale Vechiului Testament. După introducere, unde expune însemnătatea și concepția scrierii sfinte, plină de idei frumoase și poezie, începe descrierea și analiza lucrării. Lucrarea cuprinde XII capitole în 86 pagini. Ea este de un real folos, atât preotului cât și studentului teolog și o recomandăm cu plăcere.

A. F. MAUNOURY: Comentariul asupra epistolei sf. apostol Pavel către Ebrei, prelucrare de Pr. G. F. Ciușanu, ed. Scrisul Românesc, Craiova, preț 30 lei.

P. C. Părinte G. F. Ciușanu în orele de tihnă s'a gândit să traducă și să prelucre valoaroasa lucrare a canonicului de Séz A. F. Maunoury. Limba în care este scrisă, precum și analiza lucrării e diferită de cele apărute până acum, întrucât cele din trecut aveau o limbă greoaie și aproape de neînțeles, fiind însuși textul greoiu. Greutatea aceasta a fost acum înlăturată, fiindcă Păr. G. F. Ciușanu ne dă ultimile concluziuni, lamura convingerii, și astfel a adus o contribuție admirabilă atât preoților dornici de a afla cuvântul sfânt, cât și mai ales tineretului teolog, care însetează după cunoștința clară a epistolelor sf. apostol Pavel. Textul e clar și s'a evitat arhaizarea limbii, de aceea lucrarea poate fi citită cu ușurință. După prefață (pp. 5—11), urmează cap. I și analiza lucrării. Are XIII capitole și comentariul, conținând

216 pagini. Recomandăm și această lucrare, celor dornici de cuvânt sfânt.

ION B. MUREȘIANU: Din trecutul slovei Bănățene (1500—1700) I Timișoara, 1940, pag. 77.

Părintele Ion B. Mureșianu, harnicul cercetător al trecutului bănățean, descrie epoca veche a literaturii bănățene, cele dintâi lucrări, frământările pline de suflet ale cărturarilor bănățeni. Din Banat au plecat primii traducători ai Paliei dela Orăștie, o mulțime de dieci pentru curțile domnești din Moldova și Muntenia sec. XVI și XVII-lea, cele dintâi lexicografice române. Rând pe rând defilează în această lucrare străduințe și începuturi modeste de graiuri românești, ticluite în slove românești. Tiparnițe și bucoavne, lupta ortodoxiei în Banat cu calvinismul, catolicismul, e redată bine. Școlile de dascălie ale Caransebeșului au ocupat un loc de frunte în istoria culturii românești.

Cartea Păr. I. B. Mureșianu este o contribuție fidelă la cunoașterea și aprofundarea vieții culturale a Banatului.

Prof. C. Rudneanu

Ș T I R I

Crucea de pe Feleac... Din inițiativa Societății femeilor ortodoxe, a cărei prezidentă este Dna Alexandrina Cantacuzino, s'a ridicat o cruce pe dealul Feleacului. O faptă de toată lauda pe care o aplaudă tot sufletul românesc. Doar dl Dr. Gheorghe Ohăbeanu într'un articol deplasat e nemulțumit că crucea a fost ridicată de o societate ortodoxă. Precum bine observează *Telegraful Român*, articolușul nu-i altceva decât o... „notă stridentă” în corul unanimității sufletului românesc.

Adunarea generală a „Astrel”. Conform statutelor, se convoacă membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român — Astra” la Adunarea generală ce se va ține Duminică, 27 Septembrie 1942, în Sibiu, în sala mare a prefecturii județului.

Această adunare va avea numai un caracter administrativ, cu prezentarea și examinarea rapoartelor. După masă, la ora 18, în sala cea mare a Prefecturii, se va ține conferința dlui prof. univ. Silviu Dragomir, membru al Academiei Române, despre „Un capitol ales din istoria redeșteptării politice a Românilor ardeleni”.

Dar prețios. Dl Colonel C. Fortunescu a dăruit pe seama bisericii catedrale din Caransebeș o frumoasă icoană, reprezentând „Cina cea de taină”.

Icoana fusese aruncată de nemernicii bolșevici, dar ridicată și adusă cu grijă creștinească de cei cari luptă pentru Hristos și Biserica Lui. Darul d-lui Col. Fortunescu, un distins ofițer și apreciat intelectual, îl înșirue pe donator între credincioșii de elită ai Bisericii noastre.

Donațiune. Bincredinciosul Constantin Mihaiu inv. dir. în pensie împreună cu soția sa Ana cu domiciliul în Logoj, fost preot în Crivina de Jos, au donat pe seama sf. biserici din Crivina de Jos, un rând de ornate complete preoțești, în valoare de 20.000 lei.

Preotul, epitropia și credincioșii sf. biserici din Crivina de Jos, aduc mulțumiri donatorilor, rugând pe bunul Dumnezeu de sănătate.

Intrunire colegială. Absolvenții institutului teologic din Caransebeș din 1884, deci după 54 de ani dela terminarea școlii, s'au întrunit în Logoj, în ziua de Duminică 13 Septembrie 1942. Cei rămași în viață, T. Oprea prot. pens., I. Nicorescu pr. pens., A. Ciocoi pr. pens., E. Lăpăduș pr. pens., A. Iana pr. pens., Gh. Iancovici pr. pens. din Monoștur și I. Ciorei pr. pens., au participat activ la sf. liturghie în Logoj, făcând parastas pentru sufletele adormiților lor profesori și colegi. Iată o pildă frumoasă de solidaritate și frăție.

Pentru fondul „Monumentul eroului General Ion Drăgălina” parohiile noastre au trimis următoarele sume: Glimboca 1800, Logoj 1000, Rusova veche 1100, Bucovăț 230, Jdioara 500, Buchin 220, Recița rom. 10.000, Valeamare Pog. 330, Vermeș 100, Fițeș 800, Herendești 600, Anina 1600, Nădrag 300, Cupțoare 1177, Honorici 770, Zăguzeni 395, Slatina mică 200, Rugi 115, Teregova 4850, Sadova nouă 320, Ilova 250, Comorâște 500, -Mehadia 660, Visag 50, Zorlențul mare 350, Cârpa 1400, Zlagna 152, Doman 810, Mocerîș 310, Obreja 2200, Doclin 1400, Călnic 1389, Giurgiova 400, Bucoșnița 1400, Marga 1240, Biniș 1745, Domașnea 1418, Armeniș 540, Gârliște 2251, Maciova 200, Peștere 350, Rusca-mont. 900, Voislova 600, Rudăria 350, Goruia 1100, Baziaș 200, Bocșa mont. 1000, Băsești 270, Vărădia 1325, Sintești 540, Prigor 350, Socolar 680, Mehadica 250, Jupalnic 265, Dalboșeș 501, Bănia 310, Mărul 1580, Crivina 305, Rusca 2261, Jitini 100, Duleu 380, Cârnea 120, Ci-reșa 1850, Ticvanul mic 1150, Petroșnița 300, Poiana 500, Borlova 2645, Ohababistra 3400, Sichevița 180, Cărbunar 1000, Gornea 240, Ciclova rom. 475, Caransebeș 11200, Giurgiova 462, Găvojdia 200, Eșelnița 1200, Harmadia 140, Logojel 526, Cornereva 1730, Bogoltin 400, Remetea Pog. 150, Delinești 200, Zorlencior 160, Jena 550, Vasiova 1000, Oravița 1000, Secaș 250, Măidan 840, Var 200, Forotic 365, Globurău 540, Oravița rom. 10.689, Margine 2800, Botinești 540, Recița mont. 6.000, Mircovăț 1040, Cornea 200, Orșova 500, Vrăniuți 100.

Predică. Duminică, 13 Septembrie a. c. a predicat în biserica catedrală din loc pâr. diacon Virgil Turcan, iar Luni în 14 Septembrie a. c. Ziua Crucii, P. C. Sa pâr. rector Dr. Zeno Muntean.

A apărut: „Pe pământul Transnistriei”, admirabilele note și impresii de călătorie ale pâr. Dr. Marcu Bănescu cu ocazia călătoriei misionare a episcopatului din Ardeal și Bănat în Basarabia și Transnistria. Costul cărții de 80 pagini e de Lei 35.

Aviz. „Foaia Diecezană” roagă pe toți colaboratorii ca să nu mai trimită la redacție articole pe cari le-au publicat sau intenționează să le publice și în alte reviste sau ziare. În viitor dela cei cari nu ne respectă această dorință, nu mai publicăm nimic.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 4702 B. 1942.

NOTĂ OFICIALĂ

În legătură cu lămurirea situației militare a preoților profesori de religie și a preoților învățători care au optat pentru catedră, se aduce la cunoștința tuturor celor ce li-se cuvine că aceștia nu pot fi încorporați în armată atât timp cât au preoția lucrătoare și își îndeplinesc funcțiunea de învățământ. Ei pot fi însă concentrați și repartizați la unități în aceleași condițiuni ca și ceilalți preoți de rezervă, însă numai în calitate de confesor.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 15 Septembrie 1942.

Episcop:
† **VENJAMIN**

Consilier referent:
Prot. R. G. Ancușa

Nr. 5167 E. 1942.

NOTĂ OFICIALĂ

Punându-ni-se în vedere de către Primăria orașului Caransebeș, că Internatul nostru teologic nu va putea fi aprovizionat cu alimentele necesare de către această Primărie, ca urmare a dispozițiilor Nr. 4486 B. 1942 publicate în „Foaia Diecezană” Nr. 32 din 9 August a. c. se comunică celor interesați, că taxa de întreținere în Internatul teologic, de Lei 4500 lunar, se reduce la 3000 Lei lunar, în schimb studenții vor aduce cu sine la înscriere:

- a) 60 Kg. făină de grâu,
- b) 60 Kg. porumb,
- c) 100 Kg. cartofi,
- d) 20 Kg. fasole,
- e) 10 Kg. untură,
- f) 60 buc. ouă.

Alimentele de sub e) și f) se pot aduce în două rate și anume: $\frac{1}{2}$ la înscriere și $\frac{1}{2}$ după vacanța de Crăciun.

Alimentele de mai sus nu se mai pot răscumpăra în bani.

Se atrage atențiunea studenților Academiei noastre teologice, că în conformitate cu ordinul Prefecturii județului Severin Nr. 15.229/1942

transportul alimentelor este liber în toată Țara, ca atare nu este necesară nici o autorizație specială de transport pe C. F. R.

Oficiile parohiale vor aduce la cunoștință studenților Academiei teologice, că înscrierea în Academie nu se poate face fără satisfacerea dispozițiilor de mai sus.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 12 Septembrie 1942.

Episcop:

† VENIAMIN

Consilier referent:

Dimitrie Sgăvêrdia

CONCURS.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3372 B. ex. 1942 din 6 Iunie 1942, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru postul de preot în parohia de clasa II-a din comuna **Borlova** protopresbiteratul Caransebeșului, devenită vacantă pe urma pensionării preotului Nicolae Cojocariu.

I. Beneficii :

1. Sesiunea parohială în extindere de 34 jugere 613 stânjeni □.

2. Răscumpărarea stolei usitate pentru boteze, cununii și înmormântări în suma de 8500 Lei adică opt mil cinci sute Lei anual, care sumă se va plăti din repartiția anuală a cultului aruncată pe suflete; se observă însă că, această sumă se poate majora sau micșora după împrejurări de consiliul parohial la întocmirea bugetului.

3. Pentru celelalte servicii religioase, stola uzitată.

4. Nefiind casă parohială, preotul ales se va îngriji singur de locuință.

II. Indatoriri :

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus, cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc se ocupe acest post, întrucât vor avea calificarea necesară pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial ort. rom. din Borlova, prin Prea Onoratul Oficiu Protopresbiteral al tractului Caransebeș.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea Onoratului Domn Protopresbiter tractual, în vreo Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua de alegere.

Borlova din ședința consiliului parohial ținută în 23 August 1942.

Președinte

1-3

Secretar

Nicolae Cojocariu
preot pens.

Mădru Paraschivu

În conțelegere cu Oficiul Protopresbiteral.

Caransebeș la 31 August 1942.

Pr. Isaia Suru
adm. protopop.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Consiliul parohial din comuna Eșelnița jud. Severin, publică licitație pentru repararea casei parohiale: zidărie, lemnărie, tencuială, etc. pe ziua de 26 Septembrie 1942, ora 3 d. m., în localul școlii primare din loc.

1. Licitații vor depune oferte închise la oficiul parohial local, împreună cu vadiul de 6% din prețul lucrărilor în numerar sau efecte, până la data de 26 Sept. a. c., înainte de ora 3 p. m. când se va începe licitația publică verbală.

2. Planul și devizul se pot vedea la of. parohial.

3. Participanților la licitație nu li se acordă nici un fel de spese.

4. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a preda lucrarea aceluiași maestru în care are mai mare încredere.

5. Contractul devine obligatoriu pentru măestru imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Venerabilului Consiliului Eparhial.

Eșelnița 17 Septembrie 1942.

Președinte:

Constantin Vladu preot

Secretar:

Iosif Moacă învățător

Judecătoria de pace rurală Teregova secția c. f.
Nr. 619/1942 c. f.

Extras din publicațiune de licitație.

În cererea de executare făcută urmăritoarei Banca Graniței S. A. Caransebeș contra urmăriților Petru Dragomir și Anica Dragomir, Judecătoria a ordonat licitațiune execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Armeniș circumscripția Judecătoriei ocolului Teregova, cuprinse în c. f. a comunei 770 și 1370 Nr. protocolului c. f. Armeniș Nr. de ordine A+1 și A+1 Nr. 770 a comunei Armeniș stp. 396 grădina intravilan Teregova de 915 stp. cu preț de strigare de 10000 Lei, — în c. f. Nr. 1370 a comunei Armeniș fără Nr. top. fânaș în Teregova de 1598 stp. cu preț de strigare de 11440 Lei pentru încasarea creanței de 12000 Lei — bani, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de **5 Octombrie, anul 1942 ora 14**, la casa comunală a comunei Armeniș.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic de cât 25% redus din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; § 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregiască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI 1908).

Teregova la 9 Iulie anul 1942.

Judecător:

Traian Crașovanu

Director de c. f.
Al, Popovici